

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak petrtek in velja s poštno vredn. v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 glid. 50 kr., za pol leta 1 glid. 30 kr., za četrta leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobje se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Svoji k svojim!

Denar je sveta vladar! To je geslo sedanjega časa, in kdor ima obilo denarja, lahko povsod zmaguje. Mi Slovenci ga žalibog nimamo v obilici, kajti pri nas polnijo si le tuje in odpadniki žepe, od tod njih moč, od tod pa tudi slabi gmojni položaj naroda. Posojilnic imamo sicer že mnogo, kamor se lahko naši kmetje zatekajo, da so tako varni pred nemško-židovskim odedruštvom, toda narodnih obrtnikov in trgovcev, pri katerih je prav za prav denar doma, imamo še prav malo. Po naših južnoštajarskih mestih in trgih so sicer obrtniki in trgovci večinoma rodom Slovenci, toda skoro vsi so naši politični sovražniki.

Dokler še ti ljudje ničesar niso imeli, so še bili Slovenci in so se nam prilizovali, ko pa so si opomogli s slovenskim denarjem, pokazali so nam hrbet ter se pridružili ostalim izdajalskim odpadnikom. Nam pohlevnim Slovincem še to ni dosti mar, še nadalje jih podpiramo in pri njih kupujemo ter pridno sodelujemo pri razrušitvi lastnega doma in lastnega blagostanja! Je-li to pametno in koristno za nas? Bomo-li še nadalje tako kratkovidni ter nosili svoj krvavo zasluženi denar našim nasprotnikom? Vsak pameten Slovenec mora uvideti, da tako nesme iti dalje.

Kaj torej treba storiti? Gotovo je že vsakemu znano geslo: Svoji k svojim! Ali Slovenci kupujte le pri vrlih slovenskih trgovcih ter podpirajte le zavedne slovenske obrtnike! Dasi malo, vendar nekaj poštenih naših obrtnikov in trgovcev še je skoro v vsakem mestu in trgu, zato se Slovenci teh oklenimo in le pri njih kupujemo. Tako bo ostal naš denar v naših rokah, kar bo nam neizmerno koristilo. Treba zato povsod ljudi podučiti in jim stvar dobro razložiti, vsaj bi vendar bil greh, ako bi slovenski kmetje dajali brezverskim tujcem in nemčurjem svoj denar, poštene slovenske trgovce pa bi puščali na cedilu. Rodni brat nam mora biti vendar bližji in ljubši nego choli tujec. Slovenci! Po tem načelu se začnimo vsi dosledno ravnati in kmalu bomo videli, smo li gospodarji na svoji lastni zemlji ali ne!

Tako so delali in še delajo Čehi, ki so le na ta način dobili v svoje roke mesto Prostějov na Moravskem, ki šteje čez 25.000 prebivalcev. Pred vsem naj bi dajali dober vzgled vsi omikani Slovenci, kajti če se ti sami ne bodo po tem geslu ravnali, tega tudi od ljudstva ne moremo zahtevati. Ako pa bodo vsi Slovenci od najvišjega gospoda do najnižjega delavca kupovali le pri Slovincih, tedaj se nam mora vzboljšati naš položaj.

Treba pa nam tudi skrbeti za večje število slovenskih obrtnikov in trgovcev, katero nalogo bi lahko prevzelo »vseslovensko obrtno društvo« v Celju, o katerem pa v zadnjem času ni mnogo slišati, saj vendar ni

zaspalo! Žalostno je, da Slovenci tako malo znamo ceniti gmojno blagostanje; od tod tudi prihaja, da imamo tako malo zavednih trgovcev, ki stojé na trdnih nogah.

Svoji k svojim! To krasno geslo odslej mogočno odmevaj povsod po naši domovini! Drami nezavedneže, ki tujeu naravnost delajo orožje, s katerim nas potem v zahvalo kruto bije in zatira. Vzbujaj v Slovincih zavest, nagibaj k skrbnemu in varčnemu gospodarstvu ter jih v nemaj za zboljševanje našega slabega gmojnega stanja. Ako se bomo držali zvesto tega gesla, potem se v naših mestih nobena »nemška gospa« več ne bode norčevala iz besedij: Svoji k svojim, kakor se je to zgodilo v »Marburgerci« z dne 14. t. m. Slovenski olikanec, slovenski kmet, dvigni močno zastavo: Svoji k svojim! v strah in trepet našim sovražnikom, kajti:

Prost mora biti, prost naš rod,
Na zemlji svoji svoj gospod! C.

Nadaljevalni poduk in ljudska šola.

(Govor poslanca Robiča v državnem zboru dne 24. aprila 1894.)

(Konec.)

Najvišje načelo za odgojo se vendar glasi: podučuj naravi primerno! To se vendar ne pravi družega, kakor: zidaj na to, kar je že tukaj, na posebnosti otrokove! Je-li mogoče, da bi se poduk in odgoja prav umerila posebnostim otrok, ako se še na otrokov materin jezik ne ozira? Pa ne le nevzgojevalno, temveč tudi nepolitično je, narodu jemati materin jezik. Jezika se držé vera, nravi in šega. Če se vsiljuje tuji jezik, zgubljeni se mora živost verskega predstavljanja, nravi in šega. In vendar se smatra ljudska šola na Koroškem v onih delih dežele, koder bivajo Slovenci, samo za učilnico in vtepovalnico tujega jezika. Da pri taci razmerah sploh ni mogoč vspešen poduk, zlasti ne poduk v veronauku, to je jasno. V taci šolah se glavna naloga ljudskih šol, versko-nravná vzgoja, doseči ne more. Kako je mogoč vspešen poduk v veronauku, ako otroci v materinščini še čitati in pisati ne znajo, kakor je to povsod v slovenskih delih Koroške in ne redko na Spod. Štajarskem. V času, ko se vedno bolj kaže razuzdanost in nepokorščina, vedno bolj naglašá prevrat družbinega reda, bi se posebno moralo gledati na versko-nravnó nalogo šole. To je pa le mogoče, ako se v ljudski šoli v materinščini podučuje.

Jaz nisem proti učenju nemščine ondi, kjer jo zahtevajo razmere, n. pr. ob jezikovni meji, ali to naj se godi o pravem času in na razumen način. Nemški pedagog Diesterweg — in temu bodo verjeli morda tudi nemški nacionalci — pravi o tem: »Dobro je, da se v materinščini uči in krepke volje. Zraven pa se